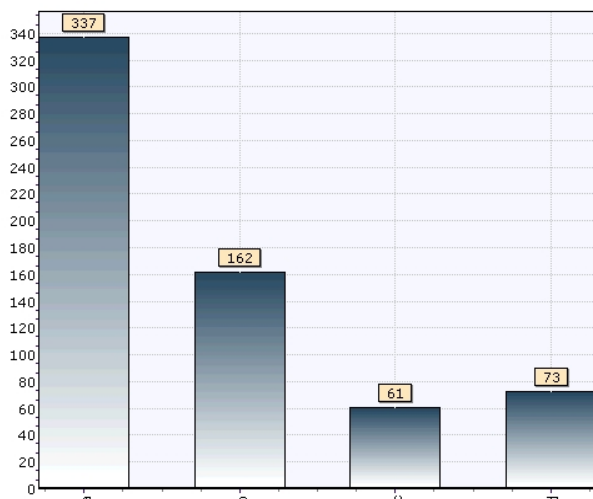

Enkät rättsskyddssystemet

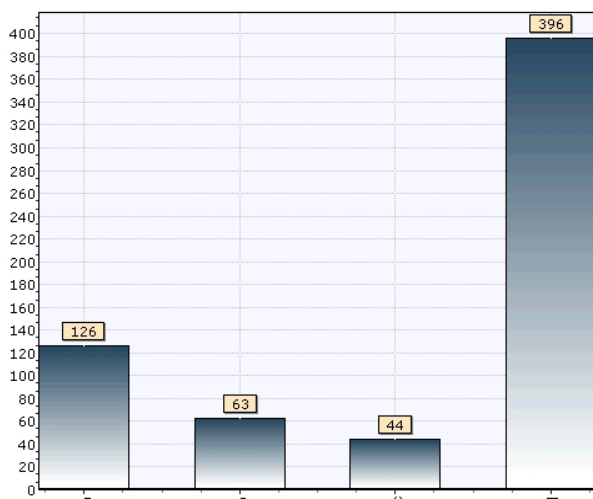
Publicerad från 05.05.2006 till 30.06.2006
652 svar (652 unika)

1. Hur vanligt är det att du avråder en klient från att driva sin sak på grund av att klienten inte har tillräckligt med ekonomiska medel?

Alternativ	Värden	Procent
a 0 - 20%	337	53,2 %
b 20 - 40%	162	25,6 %
c 40 - 60%	61	9,6 %
d 60% eller mer	73	11,5 %
Totalt	633	

2. I de fall du avråder, hur ofta gör du det redan innan första instans?

Alternativ	Värden	Procent
a 0 - 20%	126	20 %
b 20 - 40%	63	10 %
c 40 - 60%	44	7 %
d 60% eller mer	396	63 %
Totalt	629	

3. Eventuella kommentarer.

Ofta har klienten rättsskydd varför det är sällsynt att man skall behöva avråda någon från att söka sin rätt. Möjligheten att vinna och vinstens storlek måste alltid ställas mot den ekonomiska konsekvensen av förlust. Har mycket få sådana uppdrag då vi främst arbetar med affärsjuridiska ärenden.

Jag avråder i princip alltid om klienten inte har råd. De enda undantagen är antingen om klienten vill processa - och "få rätt" - av känslomässiga skäl och jag inte förmår avråda; eller sympatiserar, alternativt om klienten inte har råd att avstå därför att om klienten inte får rätt är det konkurs med kvarstående personligt betalningsansvar.

Frågorna ovan är för enkla - slå gärna en signal så utvecklar jag mina svar.

MVH,

Claes Ottosson 0300-73100

Risker och möjligheter måste alltid beaktas och därvid måste klientens ekonomi beaktas.

Jag biträder enskilda och företag i skatteprocesser. Ersättningslagen avseende skattemål är utformad på sådant sätt att den enskilde inte får full ersättning för sina kostnader även om han vinner skattemålet.

Ersättningslagens utformning utgör ett stort hinder för en enskild att få sin sak prövad eftersom processföremålets storlek (den skatt man tvistar om) kan "ätas upp" av ombudskostnaderna.

Bengt Siverling
Advokatfirman Foyen AB

En av de större problemen för vår rättssäkerhet är att i vissa typer av tvister, t ex när domstolarna skall bestämma hos vilken förälder deras barn skall bo efter separation, så tvingas parterna ta sina egna kostnader oavsett utgången av målet. Det medför att många skuldsätter sig för att betala av rättegångskostnader även i sådana fall då de vinner framgång i domstol.

Eftersom jag redan svarat på alla frågor tidigare så blir ju hela undersökningen fel om jag ska svara på dem igen. Jag kan ju inte representera olika svarsalternativ med 200 %

Avrådan beror givetvis även på tvisteföremålets värde. Läger man till denna parameter skulle jag bedöma att jag avråder från att driva process i ca 50% av de propäer som väcks.

Men rättshjälpen är ännu sämre idag än tidigare.

Man får inte heller rättsskydd i arbetstvister - eller ärenden i hyresnämnd (lägenhets- & lokalfrågor är mycket viktiga i storstäder där det är helt hyresvärdarnas marknad)

enligt mitt sätt att se, har adv skyldighet att tidigast möjligt " prognostisera" även risken för kostnadskollaps tidigt. Hör med Adv Samfundet om erfarenhet, satt tidigare i Samf skiljenämnd för arvodesprövn. och vanligt var kommentaren " milda makter, tänk om adv hade förklarat för mig, då hade jag aldrig gett mig in på detta, nu står jag här bara med kostnader ", typ.

Rättsskydd idag räcker faktiskt inte långt, det är den bistra sanningen. Ju Dep sover gott (fastän Boström vet)därför att de tror (utåt) att nu när rättshjälpen har i princip upphört, försäkringsbolagen fixar det.

Sanningen idag är att privatpersoner och mindre företag inte har råd att riskera en process och sålunda få sin sak åtminstone prövad. Se ´n får dom säga vad dom vill.

Det vore oetiskt att inte redan i det inledande skedet avråda klienten i det fall denne icke har ekonomiska förutsättningar att svara för eventuella rättegångskostnader.

Jag har ytterst få, 1-2, om året med rättsskydd.

Rättsskyddet fungerar inte i Sverige. Jag har exempel på att delstaten Illinois' (USA) system fungerar mer tillfredsställande.

Årligt talat i rättssystemet jobbar alldeles för många från juridikens B-lag. Det finns inte kompetens inom rättsväsendet och dömma i mer avancerade mål, t.ex. skattemål eller mål om ekonomisk brottslighet. Jag jobbar i princip uteslutande med affärsjuridik men har kontakt med rättsväsendet ngn gång om året och får då ytterligare negativa erfarenheter. EX: (i) har företrätt en klient som åtalats för miljöbrott, där åklagaren efter att jag förklarat hur lagstiftningen fungerat, lagt ner åtalet, (ii) har fått vänta 10 veckor (enligt KL skall man max behöva vänta 6 veckor) på att få en konkursförhandling, (iii) har inte fått igenom ett givet kvarstadsbeslut för att en lat rådmän i Sollentuna inte har lust att jobba, (iv) har fått ett beslut från en KamR där min klient anges som motpart trots att min klient aldrig varit part i målet osv.

Beror på typ av mål men ex i tvistemål (ej familjerätt) får förlorande part betala motpartens kostnader det är väldigt viktigt att ha i åtanke och upplysa klient när man överväger att gå till rätten för att pröva sin sak.

Begreppet "Rättsskyddssystemet" är något dunkelt. Något större fel på försäkringsbolagens rättsskydd är det inte. Däremot lämnar statens allt mer urholkade rättshjälppssystem en hel del i övrigt att önska. I statsbudgeten är "besparingarna" i rättshjälpen peanuts och torde bara motsvara en bråkdel av de ökade kostnaderna för all på senare tid tillkommande personal i regeringskansli och förvaltning; kostnaderna för den ständigt svällande statsapparaten i detta myndighetstokiga land orsakar att den lille mannen utan särskilt mycket pengar inte har någon möjlighet att få sin ofta befogade rätt tillvaratagen och hävdad. Gör gärna en jämförelse mellan kostnaderna för rättshjälpen och t ex regeringskansliet eller någon av alla dessa halvt meningslösa myndigheter vårt land begåvats med.

Jag företräder ytterst sällan enskilda personer. I de fall jag avråder baserar det sig främst på en bedömning av de rättsliga förutsättningarna för klienten att vinna målet. Är risken för en förlust stor måste klienten vara medveten om konsekvenserna om målet förloras.

1. Rättsskyddet är vad gäller beloppet olika i olika försäkringsbolag.
2. Rättsskyddet kan aldrig användas för tvister som rör anställning/arbete, vilket i princip gör det omöjligt för en enskild att tvista med sin arbetsgivare.
3. Rättsskyddet kan inte utnyttjas i tvister som har ett direkt samband med en äktenskapsskillnad, vilket innebär att den ena parten - den med lägst inkomst - ibland för statlig rättshjälp, medan den andre inte kan anlita någon form av biträde på grund av kostnaderna.

Hälsningar

Lars Edman
Malmö

Avråder är ibland ett för starkt ord, men jag gör mycket tydligt klart för klienten vad kostnaden kan bli i målet och hur jag ser på rättsläget.

Ett minst lika stort problem är inom familjerätten i samband med vårdnads- och umgängestvister. För det fall båda parter har låga eller inga inkomster, men den ena parten är "skötsam" och har hemförsäkring, täcks dennes kostnader av rättsskyddet med en självrisk om 20 % av advokatarvodet. Den som inte har hemförsäkring får enbart en rättshjälpsavgift om 2 % av arvodet. Detta gör att den som värnar om sitt hem och sin familj och skaffar försäkring, oftast kvinnan, drabbas oskäligt och har ofta inte den ekonomiska möjligheten att driva sin process trots att sakomständigheterna mycket väl kan tala till hennes fördel i forma av enskild vårdnad etc.

Rättsskyddet för enskild räcker inte för att driva en tvist i både tingsrätt och hovrätt. Självrisk och maxbelopp som

utbetalas från försäkringen gör att en enskild person tar en inte obetydlig ekonomisk risk om denne skulle förlora tvisten vid ett rättsligt förfarande. Ofta avråder jag därför från av tvista i domstol om tvistebeloppet understiger ca 50 000 kronor eftersom den framgång som kan nås inte står i proportion till den risk som tas.

Ekonomiska risker med en talan skall enligt min uppfattning utredas ställas före det att talan väcks. Därefter är det som regel för sent att ändra sig eftersom man bör utgå ifrån att motparten överklagar om man vinner och vice versa. Avsaknad av rättsskydd är fatalt.

Rättsskyddet och rättshjälpen som den är utformad idag innebär att den som inte har större egna tillgångar inte har råd att processa, med hänsyn till självrisk och att rättshjälp endast ges vid vissa typer av tvister.

Avrådande ligger närmast till hands i tvist mellan enskild privatperson å ena sidan och å andra sidan försäkringsbolag, bank, eller aktör med motsvarande resurser.

Personligen tycker jag det borde finnas ett tak när det gäller ersättning av rättegångskostnader i tvister mellan ekonomiskt ojämlika parter.

Sedan ändringen i rättshjälpslagen, som innebar att en person i första hand skall utnyttja rättsskydds-försäkringen, har det blivit mycket svårt för människor som har låga inkomster att låta få sin talan prövad på grund av ekonomiska skäl. Detta drabbar i stor utsträckning kvinnor som i allmänhet har lägre inkomster och därmed mer begränsade medel för sådana ändamål. Givetvis drabbar det även män med lägre inkomster på samma sätt. Kvinnor har som dock som grupp lägre inkomster än män. Den s k likheten inför lagen har urholkats genom att människor med mindre ekonomiska förutsättningar ej vågar få sin talan prövad på grund av de stora kostnader som kan drabba dem om de förlorar talan. Nivåerna i rättsskydds-försäkringarna har inte heller följt med kostnadsökningar i övrigt, vilket begränsar.

Efter den senaste lagändringen rörande allmän rättshjälp torde man kunna sammanfatta saken så, att rättshjälp i princip är avskaffad. Ett av skälen till inskränkningarna var att envar bör hålla sig med hemförsäkring, i vilken ett rättsskydds-försäkringsmoment ingår. Emellertid är de svenska rättsskydds-försäkringarna rätt begränsade. Jämför med de tyska, som är närmast generösa. Olof Nyström, advokat, Stockholm

Rättsskyddet har börjat urholkas genom att självriskerna höjs samtidigt som man begränsar timpenningen för advokaterna till rättshjälpstaxa. Skyddet innehåller också totalkostnadsgränser. Rättsskyddet omfattar inte heller alla typer av tvister.

Vissa typer av kostnadskrävande processer såsom personskador, fel i fastighet mfl går knappast alls att driva i två instanser eftersom taket på rättsskydds-försäkringen är för lågt. Begränsningen gör att vi i praktiken för en mängd processer bara har ett eninstansförfarande. I vissa typer av mål nödgas man informera om att taket kan spräckas redan i tingsrätten och då måste några avstå från att överhuvudtaget stämma. Än värre äret att då befinna sig på andra sidan och bli indragen i en process och inte ha råd med ombud.

Jag anser inte att vi har en rättsstat i den bemärkelse ordet har och folk som inte är insatta däri tror. alltjämt gäller alltför ofta att den rike klarar sig billigare undan än han har rätt till.

Det finns inget reellt rättsskydd för privatpersoner i Sverige. Det rättsskydd som de flesta har i sin hemförsäkring täcker i de allra flesta fall enbart till kostnaderna för det egna ombudet och ofta bara i första instans. Vid förlust så får de stå motpartens kostnader utan annan möjlighet till finansiering än att låna i bank till hög kostnad. Är Du arbetstagarare och hamnar i konflikt med Din arbetsgivare så är det ännu värre. Om Du är medlem i facket kan Du iofs få hjälp av facket med att driva process men det blir allt ovanligare. Är Du inte medlem eller för det fall facket väljer att inte driva frågan kan Du inte ens nyttja hemförsäkringen utan får enbart allmän rättshjälp (ofta med hög egenavgift) som aldrig kan täcka någon kostnad för motpartens advokat vid förlust. - Vilken arbetstagarare har råd att chansa att driva en tvist mot en större arbetstagarare som alltid har råd (genom företagsförsäkring eller egna medel) att anlita advokater som tar 3 000 kr/h. Hur solklart ett övertramp av de arbetsrättsliga reglerna kan te sig - hur kan jag råda någon att tvista om det om de riskerar att få stå motpartens rättegångskostnader på 300 000 - 400 000 kr? Tar man i beaktande att arbetstagararen oftast enbart kan få skadestånd understigande 100 000 kr (vilket de dessutom måste betala skatt på - d v s som högst kan få 50 000 kr netto)- måste man i det närmaste vara psykopat som advokat för att råda sin klient till det. Den enda som kommer i närheten av att åtnjuta rättssäkerhet i Sverige är de kriminella som får alla kostnader ersatta av staten och aldrig riskerar att behöva stå motpartens rättegångskostnader. Ju grövre brott Du begår desto bättre får Du det; då behöver Du inte nöja Dig med de lokala advokaterna utan kan fritt välja mellan alla brottmålsadvokater i Sverige.

Problemet är att inkomstgränserna är för låga, de flesta tjänar mer än vad rättshjälpen tillåter, utan att man för den sakens skull har råd att driva en process. Processkostnaderna är det som oftast utgör grunden för att man tar en förlikning.

Vad är det för frågor. Hur vanligt..... i % av alla ärenden... eller..

Fråga 2, i förhållande till fråga 1??

Frågorna är en aning intetsägende. Vem ligger bakom förfrågan respektive utformningen?

Möjlighet till rättshjälp är yttest begränsad o berör i huvudsak brottmål.

Om man inte avråder från prövning i tingsrätten så innebär det att man kan ådra sig kostnader även för motpartens ombud.

Mörkertalet är stort. Den ekonomiskt svaga vet att han saknar medel och redan det är en avhållande faktor för att vända sig till advokat.

Den rättsökande allmänheten är inte så stor. Många vågar inte ens kontakta advokat pga ryktet om de höga kostnaderna. I småmål avråder jag till övervägande delen.

Anders Karlström

Det är ofta inte bara klientens möjligheter att betala tvisten utan tvisteföremålets värde som ligger till grund för avrådande. En fattig klient kan ha intresse av att chansa och driva en tvist om stora värden trots risken för förlust. Ett avrådande bygger således oftast på flera element än bara klientens ekonomi.

Frågan är egentligen felställd. Saknar klienten försäkring finns det inte någon klient som frivilligt ikläder sig kostnad för en process med egna pengar (om man inte förmögen). Saknas försäkring och rättsskydd och ej heller möjlighet till statlig rättshjälp (som är subsidiär = yttersta skyddsnetet för den rättssökande) är det bara för klienten att själv fatta beslut om att ej driva tvisten. Sällan eller aldrig är det fråga om att jag som advokat blir tvungen att avråda klienten att processa. Det ställningstagandet gör klienten själv. Mvh Jesn Ericsson-Rindö, adv

Jag tänker mig då motparter som Försäkringsbolag eller juridisk person med stark ekonomisk ställning då huvudmannens rättsskydd är begränsat avseende belopp.

Jag har inte annat än undantagsvis privatpersoner som klienter.

Det är stor skillnad på olika typer av ärenden. När det handlar om familjerätt kan det bli mycket dyrt för klienten att driva mål eftersom den egna avgiften för rättshjälpen kan bli rätt stor. I andra ärenden kan situationen se helt annorlunda ut

I familjemål kan det vara oerhört betungande för en klient att betala 20 % av advokatkostnaderna. Hade klienten haft möjlighet att få rättshjälp kanske den egna avgiften hade stannat vid 2-10 % av kostnaderna. Låginkomsttagare drabbas hårt av regeln om att rättsskydd skall användas i första hand

Beloppsgränsen i försäkringsvillkoren begränsar eller förhindrar helt möjligheterna till att driva tvisten i flera instanser.

När möjligheter till rättsskydd/rättshjälp ej föreligger avråds nästan alla (direkt) om det är privatpersoner.

Rättsskyddsvillkoren är alldeles för begränsade. De gäller inte i mål som kan gå till förvaltningsdomstol, utan bara till tingsrätt. Ej heller i arbetstvister.

Det finns många personer som måste avstå från att driva sin sak på grund av att det inte går att finansiera arbetet. En stor orsak till det är den försämrade rättshjälpen.

Vi arbetar med företagsklienter och använder endast i begränsad omfattning rättsskydds försäkringar. För privatpersoner är situationen helt annan än för företag. Företagen får dra av kostnaden och momsen. För privatpersoner är momsen en dryg extrakostnad och arvodet måste betalas med skattade medel. Tidigare var denna typ av tjänster momsbefriade och då var det motsvarande billigare för privatpersoner. Rättsskydds försäkringarna räcker inte till vare sig för privatpersoner eller för företag. Särskilt inte då flera försäkringsbolag bestämt att de endast ersätter upp till den sk rättshjälpsnormen. Generellt kan sägas att man inte får en kvalificerad jurist att arbeta för sådant arvode. Urvalet begränsas för privatpersoner utan möjlighet att själv betala. Det undergräver helt klart rättssäkerheten.

Ett mycket angeläget ämne! Åtminstone när det gäller personskaderätt, som jag arbetar med. Det glädjer mig att ni tar upp det. Jag har försökt väcka opinion länge för denna fråga. Det är skandalöst att i dagens Sverige rättvisa heter pengar. Det är bara de förmögna som har råd att få sin sak prövad.

Jag arbetar mest med företagskunder och svaret hade säkert innefattat högre procenttalsiffror om jag arbetat mer mot privatpersoner

Hoppas ni har klart för er skillnaden mellan den statliga rättshjälpen och försäkringsbolagens rättsskydd!

Jag arbetar uteslutande med brottmål.

Har endast en mindre del klienter med rättsskydd.

Ett avrådande bör komma så snart som möjligt och det vore oansvarigt att driva tvisten i förhoppningen att klienten vinner målet.

En av de stora bristerna i rättssäkerheten i Sverige är att privatpersoner (och mindre företag) inte har råd att bevaka sin rätt. Lagstiftning inom konsumenträtt och liknande är utan verkan om den enskilde inte har möjlighet att driva sina sak. Inom förvaltningsrätten finns likande problem (arbetskadelivränta m m).

Ni talar om rättsskyddet i Sverige. Man kan då fundera över följande.

Förutom att klienterna av ekonomiska skäl har stora svårigheter att få sin sak prövad står ombudet ofta inför försäkringsbolag som bland annat ifrågasätter kostnaderna. Detta ifrågasättande kommer särskilt till uttryck när vanliga jurister, det vill säga de som inte arbetar som biträdande jurister på advokatbyråer, vill driva sakfrågor i domstolarna. Till detta kommer att domstolarna hyser en stor misstro mot de enskilda, särskilt de som väljer att driva sin sak. Om dessa enskilda dessutom dristar sig att söka hjälp hos duktig fristående jurist, så har de garanterat uppförbacke redan innan de hunnit till domstolen. Detta beror på att försäkringsbolaget alltid ifrågasätter den fristående juristens kompetens, innan de beviljar rättsskydd. Det har i Sverige aldrig hänt att ett försäkringsbolag ifrågasatt en advokats kompetens innan beviljandet av rättsskydd eller begärt att advokatens kompetens skall underställas någon särskild prövning innan han/hon kommer till domstolen.

Försäkringsbolagens mjugga inställning mot såväl fristående jurister som kunder/klienter/konsumenter kommer till tydligt uttryck i HD: s avgörande 1421-03, målet avgjordes 2005-11-15.

Juristen ifråga vägrade att vika sig för försäkringsbolaget som krävde att han skulle ha deras godkännande i deras egen så kallade domstol, dåvarande rättsskyddsnämnden. De försökte svälta ut juristen från marknaden genom att vägra att betala ut rättsskyddsersättningen. Han tvingades att stämma försäkringsbolaget. Han ifrågasatte försäkringsbolagets rätt att avgöra hans kompetens.

Det är domstolens sak att avgöra om ett ombud är lämpligt att föra processen, detta framgår i RB 12 kap. Det står

ingenstans att ett försäkringsbolag har denna rätt.

Han vann. Ett mycket pinsamt nederlag för försäkringsbolagen, de vet numer inte hur de skall förhålla sig och vad de skall göra med sin egen så kallade "domstol". En del försäkringsbolag agerar som om rättsfallet inte existerar medan andra har mjukat upp sin inställning och låter konsumenter välja andra än jurister vid advokatbyråer eller advokater. Avslutningsvis skall det betonas att rättsskyddsmyndens blotta existens är inte förenlig med gällande rättegångsregler, EU-direktiv och konsumentens rätt att enligt andra EU-direktiv fritt välja det ombud konsumenten finner lämpligt. Man skulle till och med kunna ifrågasätta rättsskyddsmyndens existens mot bakgrund av Europakonventionen till skydd för mänskliga rättigheter. Det svenska rättssystemet präglas av ett överhöghetstänkande och dubbelnatur. Detta kommer bland annat till uttryck i behandlingen av konsumenternas rätt till rättsskydd. Konsumenterna skall hålla sig på mattan.

Mvh
"PETE"

Flertalet av mina klienter är bolag och för dessa är i regel processkostnaderna inga problem. Avåndanden sker därför främst för privatpersoner och då mest i familje- eller arbetsrättsliga ärenden som normalt är undantagna från rättsskydd. Även vid större köprättsliga tvister kan det ibland var motiverat med ett avrådande även om rättsskydd kan nyttjas. Detta beror på att ersättningsnivåerna i rättsskyddsförsäkringarna inte har förändrats sedan början av 1980-talet. På samma sätt som gäller för samhället i övrigt har även advokatarvodena höjts de senaste 25 åren, medan rättsskyddsnivåerna inte alls har hängt med. Detta innebär naturligtvis ett problem för enskilda personer som inte kan förväntas få täckning för de sammanlagda kostnaderna vid en eventuell förlust.

Svaret ovan har lämnats utifrån att er fråga verkligen avser rättsskydd och inte rättshjälp. Jag gör detta tillägg eftersom min erfarenhet säger mig att det ofta råder en begreppsförvirring.

Det är kanske inte så ofta jag direkt avråder. Däremot går jag alltid igenom de ekonomiska förutsättningarna. Har klienten inte råd att betala mig faller ärendet. Om sedan klienten inte har råd att förlora, dvs betala motpartens rättegångskostnader, upplyser man alltid klienten om det. Rådet sedan baseras på hur stark saken är - och på vem klienten är.

En (kanske) annan sak är att jag tror att rätt många avstår helt från att söka advokathjälp eftersom de tror (ibland felaktigt) att de inte har råd. Felaktigt därför att de inte känner till möjligheten till rättsskydd eller rättshjälp.

Avrådandet beror också mycket på hur stort det tvistiga beloppet är. Det blir dyrt att driva en process för en rättsskyddslös klient om beloppet är lågt, mycket med tanke på senare förlikningsmöjligheter och naturligtvis vid förlust av målet.

Första frågan förstår jag inte, % av vad då?

Det är omöjligt att ange någon procentsats. Det är dock ej särskilt ofta förekommande i min verksamhet. Det finns dock vissa ärenden som typiskt sett är mer problematiska, t.ex bodelning vid separation. Ena parten har dålig ekonomi, möjligheten till rättshjälp eller rättsskydd via försäkring är liten och den svagare parten kanske tvingas avstå från att driva sin sak.

Jag arbetar inte med uppdrag som aktualiserar rättsskydd och kan därför inte besvara frågorna.

Det bör observeras att det är ytterst sällsynt att avrådande sker innan talan har anhängiggjorts. När avrådan sker, är innehållet sådant att man rekommenderar att anta en förlikning, som man vi bättre försäkringskydd inte hade antagit. Avrådan redan innan första instans bygger på små möjligheter att vinna framgång.

Rättsskydd är bara en del av systemet. Rättshjälp är en annan och de kompletterar i viss mån varandra. För ett bra resultat måste ni ha koll på båda.

Rishtagandet för klienten minskar i och med att målet når andra instans där kostnaderna ofta kan bli 50 % lägre. Merkostnaden för ett överklagande blir därmed endast marginell.
- Såvida inte rättsskyddstaket redan sprängts vilket dessvärre allt oftare inträffar!

Det nuvarande rättsskyddssystemet har allvarligt försvärat det för personer med dålig ekonomi att få sin sak prövad. Det råder därför en allvarlig ojämlikhet inför lagen.

Rättsskyddsförsäkringens maxbelopp (vanligen 100.000 - 120.000 kr) räcker inte ens för prövning i två instanser. Förutom egna advokatkostnader måste man ju ta hänsyn till risken att få betala motpartens rättegångskostnader; allt detta inom ramen för rättsskyddet. Dessutom är ju självriskan (vanligen 20% av kostnaderna) ofta betungande för klienten.

Frågorna är inte så enkla att ge ett kort svar på. Ex vis en trafikskada där bolaget avböjer ersättning, eller inte betalar full ut, kan man ha handlagt i flera år, men om man då skall stämma försäkringsbolaget eller ej är ett övervägande man gör under hand.

Om klienten inte har ekonomiska medel att betala sitt eget biträde under handläggningstiden beviljar jag regelmässigt betalningsansånd om tvisten är sådan att det bedöms att klienten med stor sannolikhet kommer att vinna målet.

Avråder ofta från att processa enär motparten i mitt fall ofta är ett försäkringsbolag med obegränsade resurser. Privatpersonen har ett rättsskydd som inte täcker kostnaderna vid en prövning i två instanser innebärande att om man vinner i första instans så har ju bolaget råd att klaga i sin tur innebärande att om de vinner i andra instans får privatpersonen svara för hela kostnaden. Rättsskyddet täcker kanske då max hälften av rättegångskostnaderna. Man måste av denna anledning ofta avråda från process överhuvudtaget.

Utgår från att ni avser rättsskyddet som finns i hemsförsäkring m m. Den statliga rättshjälpen är ju i stort sett avskaffad, tyvärr.

Rättsskyddet är - då detta beviljas av bolaget - begränsat till högst ca 75 000 - 100 000 kr. Ofta täcker detta belopp inte ens rättegångskostnaderna i första instans, i synnerhet man förlorar och blir tvingad att betala motparternas rättegångskostnader. Så snart utgången är oviss (vilken den oftast är) kan sålunda klienten riskera att få betala en stor del av kostnaderna. Detta medför att man måste avråda från att "gå till domstol"...

I de flesta fall har klienten rättskyddsförsäkring som täcker merparten av kostnaderna. I vissa ärenden gäller inte rättsskyddet, det finns då en möjlighet att få rättshjälp via staten, men den sökande får då inte ha en inkomst som överstiger 260.000 kronor. För personer som inte har någon rättsskyddsförsäkring och tjänar över 260.000 kronor finns således ingen hjälp att få. De som kommer till korta i detta avseende är främst kvinnor i familjerättsliga mål. Som advokat är du skyldig att upplysa om möjligheterna till rättsskydd och rättshjälp. Då blir det ofta så att klienten själv inser att det kan bli dyrbart att driva en process i domstol.

Genom att i praktiken avskaffa den allmänna rättshjälpen för 9 år sedan parallellt med att inte ställa några som helst krav på försäkringsbranschen att tillhandahålla seriösa rättsskyddsförsäkringar, har svenska staten skapat ett system där endast den välbeställda har råd att få sin sak rättsligt prövad.....

Advokatbyråns verksamhet är främst inriktad på affärsjuridik, där vanligen rättsskydd finns.

Jag har försökt få upp problemet till Europadomstolen, men med klen resultat. Detta är en mycket allvarlig brist i rättssäkerheten, i synnerhet när det gäller privatpersoners tvister mot bolag och offentliga organisationer med obegränsade resurser. Ett sätt att komma till rätta med problemet kunde vara begränsning av advokatarvodet, men detta kräver politiska initiativ. På 1970-talet fick man rättshjälp för miljötvister, men denna möjlighet togs bort när staten upptäckte att det kunde vara otrevligt när privatpersoner stämde staten för olika miljöbetingade frågor; på detta sätt kunde man lägga locket på och få ett problem mindre. Mycket bra att ni tar upp denna fråga! Kontakta gärna mig om ni vill ha ytterligare information / inputs. Hälsningar Ismo Salmi, Advokatfirman Åberg & Salmi

Det är för "vanligt" folk med fordringar i för dem "stora" belopp i det närmaste regel att rättegångskostnaderna överstiger tvistevärdet. Ofta nås rättsskyddets tak redan i första instans. Rättsskyddet är så begränsat att den enskilde individen saknar möjlighet att få den hjälp som kan behövas när motparten som oftast är en myndighet eller större företag där det finns obegränsade ekonomiska möjligheter. Arvodet på rättsskyddet för privatpersoner är begränsat till Domstolsverkets taxa medan rättsskyddet för biträde till bolag medger 150 % av den taxan. Det är således mer lönsamt för en advokat att biträda ett företag än att biträda en privatperson. För övrigt är rättegångskostnaderna för vanliga tvistemål alldeles för höga. Det vore sannolikt bättre med "privata domstolar" dvs. skiljenämnder, som kan arbeta som en domstol utan att vara fullständigt bunden av domstolarnas processregler.

Förstås beroende av tvisteförmålets värde. Rättegångskostnader tenderar att bli högre än rättsskyddsförsäkringen. Vidare om motparten är ett företag är deras jurister inte bundna av rättsskyddsnormen vad gäller taxa utan deras timkostnader rusar i höjden eller ovanligt med tretusen kronor i timmen vilket ju också gör att maxbeloppet i rättsskyddet rätt snart är nått.

De flesta av mina klienter har antingen rättsskydd i hemförsäkringen, som även täcker motpartens kostnader om han förlorar tvisten, eller kan få rättshjälp som täcker egna advokatkostnader eller ett offentligt försvar där hans eget kostnadsansvar begränsas som vid rättshjälp.

Min erfarenhet är att många av de klienter som saknar eller har mycket begränsad ekonomisk förmåga inte förefaller inse att de inte kommer att ha råd att betala självriskan för rättsskyddet.

Avråder gör jag fall där jag inte ser möjlighet till framgång med en stämning. Vidare måste jag redovisa riskerna, särskilt de ekonomiska, med att driva ett mål.

Tro inget annat än att allt styrs av pengar. Gammal skadad inte dyrt = accept för det mesta. Ung skadad, dyrt! = accept för billiga ersättningsposter men dyra, njet! Typ inkomstförlust för en tjugeårig höginkomsttagare. Kör så det ryker! Mvh www.dellborg.se

Ingen jag konsulterats av har behövt gå miste om att tillvarata sina juridiska rättigheter av ekonomiska skäl för det fall man haft grund för sin talan.

Jag arbetar med arbetsrätt. När jag biträder enskilda personer (vilket jag av nedan nämnda skäl gör mycket sällan) så har de i allmänhet rätt att få göra avdrag i sin deklaration om tvisten rör "anställningstvister, dvs uppsägningstvister". De egna kostnaderna kan därför i praktiken stanna vid ca 1200-1300 kr/timme (under förutsättning av att de har en inkomst att göra avdrag ifrån) vilket belopp i och för sig är astronomiskt för de flesta enskilda. Det största problemet är trots allt risken för att få betala motpartens ombudskostnader (2000- 3000 kr/timme) som mycket ofta inte alls belastar det företag som äger tvisten utan oftast till omätligt rika arbetsgivarorganisationer. För organiserade företag är därför ombudskostnader oftast en försumbar kostnad, och för oorganiserade i vart fall avdragsgill, medan försäkringsbolag i Sverige konsekvent vägrar att försäkra en anställd för arbetsrättsliga tvister. Denna oheliga allians mellan organisationer och försäkringsbolag är ägnad att tvinga in företag i arbetsgivarorganisationer och enskilda i fackliga föreningar. Detta märkliga system är en föga uppmärksammas "korrumpion" mellan arbetsgivarorganisationer, fack och svenska försäkringsbolag. Även företag utanför organisationer saknar möjlighet att försäkra sig för tvister som rör arbetsrätt. Samtidigt är det såväl för ett företag som för en enskild en enorm slillnad på att låta sig företrädas av en advokat i stället för en organisation. En advokat har alltid klientens bästa som målsättning, även om klienten har gjort fel, medan en organisationsföreträdare alltid har organisationens bästa för ögonen, dvs den fortsatta framtid kontakten med motpartens ombudsman som andra viktiga organisationsfrågor som k-avtal, arbetsgrupper, partsgemensamma projekt etc. Min erfarenhet (25 år som arbetsgivarföreträdare inom dåvarande SAF och 7 år som advokat) är att enskilda personer ofta sviks av sin fackliga organisation när det hettar till samtidigt som företag ofta "förleds" att göra upp för att gynna organisationernas fortsatta goda relationer. Enskilda kan få statlig rättshjälp i vissa fall men då krävs det att vederbörande är pank i ordets rätta bemärkelse och få duktiga advokater har råd/intresse av att arbeta för den ersättningen. Svaret på er fråga är således att en enskild som i en arbetsrättsvist vill låta sig företrädas av ett ombud som med säkerhet har klientens bästa framför ögonen bara i undantagsfall har råd att driva sin sak. Antingen ska denne ha mycket god ekonomi och kunna ta riskerna eller vara helt utfattig och få rättshjälp. Försäkring finns inte att uppbringa, i vart fall inte i Sverige. Alternativet att låta

sig företrädas av facket finns för fackliga medlemmar men inte sällan talar facket med kluven tunga på grund av flerdubbla lojaliteter.

Hej
Jag sysslar enbart med brottmål varför frågorna ej berör mitt verksamhetsområde

M V H

Nils Ugglå

Det är alltså ovanligt men det förekommer i ärenden där man inte kan få rättsskydd/rättshjälp t.ex bodelningar.

Efter det att en process inlett, har man själv inte kontroll över kostnaderna eftersom man aldrig vet hur motparten kommer att processa eller hur länge.

Begränsningen av rättsskyddet (Taket) ligger numera så lågt, att skyddet inte täcker kostnaderna ens i första instans. Få klienter vill ta risken att svara för rättegångskostnader utöver självrisk i rättsskyddet.

Rättshjälp eller Rättsskydd för privatpersoner använder en timtaxa som inte är anpassad till kostnaderna för att idag driva en byrå. En humanjuridiskt inriktad advokat har med normal arbetstid avsevärt lägre lön än åklagare/domare/kronofogde i motsvarande ålder/tjänsteår. Utvecklingen har under lång tid varit negativ för advokatkåren och ytterligare besparingar planeras, på rättssäkerhetens bekostnad. Det är ofattbart att det viktiga rättsskipningsområdet från polis till domstol hela tiden skall utsättas för ständiga neddragningar när komplexiteten i samhället hela tiden ökar. Fler gränsoverskridande ärenden av komplicerad karaktär och fler och fler invandrare med stort behov av sakkunnig hjälp.

Det är uppenbarligen viktigare med valfläk i form av lämpligt utformade subsidier till strategiskt viktiga väljargrupper än att skapa ett på sikt hållbart och gott samhälle.

Gör alltid en överslagsbedömning avseende möjligheten till framgång i process

De gånger man avråder en klient från att driva en sak är detta beroende på att man bedömer att klienten har små eller ingen möjlighet att nå framgång med sin talan. Jag tror inte att jag någon gång avrått en klient på grund av att klienten saknat ekonomiska medel. Jag använder mig för övrigt inte av förskottsarvode, utan debiterar jag klienten först efter att ärendet är klart. Om det ekonomiska utfallet för klienten

skulle bli mindre förmånligt tror jag att jag skulle avstå mitt arvode och istället ta uppdraget pro bono. Hittills har jag inte behövt hamna i den situationen eftersom jag inte åtar mig ärenden som jag inte tror att klienten skall vinna framgång med.

Rättsskyddet är urholkat och urkorkat!!
Gör om systemet i likhet med den fria tandvården.
Advokat Bertil-Robert Lenander Malmö.

Beloppsbegränsningarna i rättsskyddsförsäkringarna har i stort sett varit oförändrade så länge jag har arbetat i yrket vilket är sedan 1985. Beloppen ligger kring 100.000:- i vissa bolag endast 75.000:-. Mht att timkostnadsnormen för advokater i den allmänna rättshjälpen år 1985 var 365:- mot idag 1029:- + moms 257:- tillhoppa 1286:-. År 1985 var inte advokattjänster momspliktiga. År 1985 räckte sålunda 100.000:- till 274 advokattimmar medan det idag endast räcker till 78 timmar. En vanlig medborgare är ofta rättslös pga detta.

Avrådande sker ofta därför att tvistesumman är för låg i förhållande till kostnadsriskerna. De allra svåraste fallen är socialförsäkringsfall, t ex arbetsskadeersättning. I sådana fall anses den skadade inte behöva ett biträde "eftersom både myndigheten (Försäkringskassan) och domstolarna (länsrätt, kammarrätt och regeringsrätt) har ett självständigt utredningsansvar". Alltså beviljas inte rättshjälp, eftersom det inte behövs. Rättsskyddsförsäkringen gäller inte. Detta är verkligen en situation som behöver belysas!

Med beaktande av rättsskyddssystemet utformning,
är det stora begränsningar för enskilda klienter
att få sin sak prövad pga av ekonomiska problem

Arbetar till största delen med brottmål där staten ersätter advokaten.

Rättshjälpslagstiftningen är förlegad och tillhör inte ett modern rättssamhälle. Personer med förmögenhet eller tillgångar på annat sätt kan således köpa sig rätt. De mindre bemedlade invånarna i vårt land har inte denna möjlighet.

Jag borde avråda eller begära att erhålla egenavgift och/ellersjälvrisk löpande. Det är en hel del som inte betalar nämnda belopp redan efter första instans och då blir det ingen fortsättning med mig som ombud.

Avrådandet (när det sker) beror mera på motpartens ekonomiska situation än på klientens dito!
Allt förutsatt att klientens "sak" är stark, ty annars sker avrådandet på andra grunder!

Såväl rättsskydd som rättshjälp är alltför begränsat för att räcka till i både tingsrätt och hovrätt om inte målet är väldigt enkelt.

Ni missar en viktig poäng och det är att rättsskyddet är mindre värt för folk i glesbygd dels pga att klientens resekostnader och inkomst-bortfall inte ersätts och dels att advokatens utlägg för resor och tidsspillan ingår i ersättningsbeloppet som då ersätter ett mindre antal timmar arbete. Här uppe i norra norrlands inland är detta ett stort problem.

Acess to justice är helt nermonterad genom rättshjälpsreformen och taken i rättsskyddsförsäkringarna. Man är naiv om man blundar för att en ekonomiskt starkare part som taktik försöker fördyra processen och därmed gör det svårare för motparten att driva sin sak. Ett bolag kan ju dessutom dra momsens på advokaträkningen, vilket gör de ekonomiska skillnaden att driva sin sak än större.

Den fråga Ni tar upp är oerhört viktig. Vill Ni ha ytterligare kommentarer/åsikter kan Ni nå mig på 046-211 73 40.

Magnus Jansson

"Access to justice for everyone" var en målsättning vid avskaffandet av Apartheid i sydafrika 1994. Jag skämdes över att vi då inte var i närheten. Idag är det samma elände.

Om jag är relativt säker på att klienten kommer att få rätt avråder jag inte - det är när det är risken är större som jag avråder eller när det är mycket osäkert

Att driva sin sak innebär i princip att klienten är käreande. Om adv är med från början är det rimligt att adv redan på ett tidigt stadium kan se om det är en riskabel talan och att ett avrådande kan göras innan en process inleds.

Problemet är enormt. Hela rättssystemet har satts ur spel och är en schimär för de flesta i landet på civilprocessidan.

Närmast är det väl en fråga om att vissa tvister kostar mer än de ger, dvs tvisteföremålets värde är relativt lågt.

Jag tolkar frågan som att den gäller de av mina fall där klienten kan välja om fallet ska drivas eller ej, alltså inte t.ex. brottmål. Om jag avråder gör jag det alltid innan ärendet påbörjas, rätt siffra på fråga 2 är alltså 100%.

Frågeställningen viktig, men frågorna missar poängen. Ni borde frågat hur ofta avstår klienten från att driva sin sak pga ek. skäl samt hur ofta klienten saknar förmåga att erlagga rättsskydd- resp rättshjälpsavgift.

Särskilt olyckligt är det när en klient tvingas välja mellan att driva talan om sitt/sina barn och att å andra sidan för lång tid framöver försämra ekonomin för sin familj (framför allt vid rättsskydd). I en sådan frågeställning är det mycket svårt för ett ombud att för en klients räkning ge ett väl underbyggt råd. (Självfallet skall ombudet råda klienten angående möjligheten till framgång i processen.)

Det är inte ovanligt att en klient avstår från en sådan process men vanligare är att klienten inte kan betala självrisk eller rättshjälpsavgift. Fråga gärna Rättshjälpsmyndigheten vad ombudet förväntas göra i den sistnämnda situationen.

Särskilt vad gäller bodelning och underhåll är det mycket svårt för personer att driva mål; det finns inget rättsskydd genom försäkringen, i bodelning finns ingen rättshjälp och i underhåll är möjligheten till rättshjälp mycket begränsad. Vad gäller rättsskydd är det ett års karenstid efter separation/äktenskapsskillnad, vilket jag tror att få är medvetna om. Det kan ställa till med mycket problem i mål om äktenskapsskillnad med därtill sammanhängande rättsfrågor.

Jag arbetar främst med fastighets- och affärsjuridiska tvister. Där riskerar tvisterna att bli dyra för den som förlorar. "Taket" i rättsskyddet för privatpersoner är alltför lågt för att kunna ens täcka egna kostnader. Därtill kommer att man vid förlust blir skyldig att betala motpartens kostnader. För att gå in i en tvist måste man därför i princip då vara 100 % säker på att vinna. Och det kan man nästan aldrig vara.

Rättsäkerhet är enligt min bedömning viktigare än storleken på plånboken

Det är många personer som blir lidande pga att man inte har ekonomiska möjligheter att driva en process i domstol.

Frågeställningen är lite konstigt ställd. Först och främst så är det initialt få fall där man avråder, eftersom det finns rättshjälp. Däremot räcker denna hjälp ibland inte mer än en instans.

Mvch/Pia Attoff

Frågeställningar är alltför generella.

Våra klienter är i huvudsak företag. Med en större andel privatpersoner bland klienterna torde det bli aktuellt att avråda i fler fall.

Det svenska rättsskyddssystemet, innefattande att rättsskyddet i försäkring har företräde framför statlig rättshjälp, innebär att den enskildes rätt att få sin sak prövad är starkt begränsad. Begränsningen har sin grund i dels en för vanliga människor hög självrisk (20% av kostnaderna) och dels att rättsskyddet har ett lågt utbetalningstak. Systemet innebär stora risker för den enskilde och jag avråder att tvista om inte det omtvistade beloppet är tillräckligt högt; det kan ju inte vara försvarbart att riskera exempelvis 100.000 kr för ett omtvistat belopp om låt oss säga 50.000 kr. Vilken normalfuntad person köper en sådan lott; rättvisan sägs ju (med rätta) vara ett lotteri. Det svenska systemet innebär på sikt en risk att människor skaffar sig rättvisa på annat sätt än genom det av samhället anvisade domstolsförfarandet. Dessutom kommer på sikt praxismaterialet att urholkas och försämrats vilket försvårar för kommande domare att döma enhetligt.

Det är dåligt ställt med rättsskydd vid arv och skilsmässa eftersom försäkringen inte täcker detta, trots att det är den vanligaste konfliktorsaken mellan privatpersoner. Den vanliga hemförsäkringen räcker inte långt heller.

Det handlar framför allt om avrådande för att kostnaderna kan komma att bli omotiverat höga i förhållande till den förväntade vinsten samt den möjliga förlusten.

I mitt fall rör det familjemål, särskilt, i samband med separation. I de fallen gäller inte rättsskyddet via hemförsäkringen utan antingen är klienten berättigad till rättshjälp (max inkomst 260.000 kr per år) eller så får vederbörande betala själv. 260.000 kr är idag inte mycket. Har motparten av någon anledning, t ex studier, arbetslös, låga inkomster och "min" klienten en inkomst på låt säga 25.000 kr kommer sannolikt "min klient" inte gå in i en tvist utan motparten får sannolikt helt sin vilja igenom.

Bland det första man går igenom är klientens ekonomiska förutsättningar och vad en rättslig förlust kan leda till ekonomiskt i form av rättegångskostnader

Efter försämringarna av rättshjälpsystemet har det blivit svårare för många privatpersoner att få sin sak prövad. Detta visar sig också genom att det inte finns någon åter- eller tillväxt bland advokatbyråer som ägnar sig åt humanjuridik. Det är bara affärsjuridiska byråer med företag som klienter som har en tillväxt. Min bedömning är att försäkringsbolagen dessutom har blivit att tuffare vid sin prövning om att meddela rättsskydd via hemförsäkring etc.

Vi åtar oss privatpersoner bara i begränsad omfattning och då bara i förmögenhetsrättsliga mål (framför allt tvister om fel i fastighet och konsumententreprenader). Kostnadsaspekten är alltid närvarande och att klienten har rättsskydd

genom sin hemförsäkring är viktigt för om man skall våga vidta rättsliga åtgärder. Om klienten inte har resurser att driva en process till slut, eller inte har råd att ta risken av en förlust, händer det att man inleder en tvist ändå, med målsättningen att få till stånd en förlikning innan målet avgjorts vid tingsrätt. Om man inleder en process under den förutsättningen, har den klienten förstås ett sämre förhandlingsläge.

I det fall jag avråder så är det dels en fråga om vilken sannolikhet klienten har att vinna sitt mål, dels om klienten med beaktande av denna sannolikhet är beredd att driva en tvist. När jag råder klienten så ber jag honom alltid fundera över hur det går för honom i det fall det nu skulle bli en förlust i tvisten. Förlorar han så får han (och hans eventuella försäkringsbolag genom eventuellt rättsskydd) stå såväl för sina egna som motpartens kostnader.

Rättsskyddsdelens i hemförsäkringen täcker långt ifrån alla tvister. Allmän rättshjälp är ibland en liten tröst eftersom motpartens rättegångskostnader ej täcks med ökad ekonomisk risk som följd för huvudmannen

Det är oftast i bodelningstvister jag avråder. Det är inte möjligt att få vare sig rättsskydd eller rättshjälp för eget ombud om det inte gäller klander av bodelning.

Den vanligaste anledningen till att man avråder en klient att driva ärendet är att saken som klienten tvistar om har för litet värde i förhållande till vad det kan kosta att driva ett ärende till domstol både i första som andra instans.

Om klienten inte får rättshjälp eller rättsskydd avråder jag omedelbart, redan vid första telefonkontakten.

Jag arbetar endast som konkursförvaltare och rekonstruktör, varför jag aldrig biträder klienter.

Det stora problemet är det s k rättsskyddstaket i försäkringarna. Rättsskyddet betalar bara ut ett visst maximerat belopp och detta belopp är inte tillräckligt stort för att räcka för en hel process. Det maximerade beloppet i rättsskyddet räcker vanligtvis bara för det egna ombudets kostnader i första instans. Än värre blir det i tekniskt komplicerade tvister där även tekniskt sakkunniga måste anlitas och som kostar stora belopp. Om man förlorar tvisten gäller att man ju dessutom betala för motpartens advokatkostnader. Detta innebär att en klient som förlorar kan komma få en ganska stor skuld till motparten! Och att överklaga till hovrätten är ju då oftast inte att tänka på eftersom klienten inte har råd/ blir avskräckt för risken att förlora igen och få en ännu högre skuld. Detta är ett mycket stort hinder för rättssäkerheten, d v s folk har ingen "reell access to justice". Folk har med andra ord inte råd att få sin sak prövad! Detta är ett rättspolitiskt problem, eller borde i alla fall vara det, om politikerna brydde sig! En annan aspekt är att detta som jag nu beskrivit leder till att de flesta mål avgörs genom förlikningar innan dom (eftersom man inte har råd, inte vågar processa vidare) Det gör att rättspraxis blir lidande. Även fall som borde provas i högre instans för rättsutvecklingens skull stannar ändå ofta vid förlikningar.

Svaren grundar sig på att rättsskydd kan beviljas.

Rättsskyddsförsäkringarna är för "snålt" tilltagna.

Beloppen möjliggör prövning som mest i en instans. För prövning i andra instans måste en rättssökande vara beredd att betala själv, fullt ut.

Rättsskyddet tenderar att urholkas av en stigande mängd undantag, höjda beloppsgränser och förlängda karenstider m m. Detta inverkar klart och tydligt menligt på den enskildes möjligheter att få frågor prövade.

Eftersom jag väldigt sällan håller på med den typen av ärendet är % satsen så låg. Om jag hade fler civilrättstvister vore den betydligt högre

En utvidgning av frågan, som däremot uppkommer ofta är att "det kostar mer än vad smakar", dvs. fastän en bedömning föreligger att huvudmannen i slutändan kommer att få rätt så blir kostnaden högre än vad huvudmannen exempelvis har i fordran mot sin huvudman.

Ett stort problem är tvisterna i förvaltningsdomstolar. I det flesta fall får huvudmannen varken rättshjälp eller rättshjälp beviljad. Då får huvudmannen processa mot försäkringskassan exempelvis ang. sjukpenning eller livränta för egna medel, som oftast ej finns.

Genom att det idag är försäkringsbolaget som beslutar om tillgången till juridiskt biträde i tvistefrågor uppkommer vissa problem i synnerhet när samma försäkringsbolag är motpart, t ex i en tvistefråga om rätten till rättsskydd enligt försäkringsvillkor.

Vidare medför rättsskyddsförsäkringens beloppsbegränsning att en enskild individ oftast inte kan driva en tvist vidare till högre instans mot en ekonomiskt starkare part.

Även om jag har avrått får klienten ta ny ställning där vi utrett motpartens inställning och grunder närmare

Att ge råd att inleda en rättegång med osäker utgång om klienten har uppenbara problem med rättegångskostnaderna är enligt min uppfattning oansvarigt av en advokat. Advokaten bör i ett sådant läge avråda eller försöka få till stånd åtminstone en "mager" förlikning innan ett domstolsförfarande inleds. Det urholkade rättsskyddet med låga ersättningsnivåer gör tyvärr att många inte har råd att få sin sak prövad ens i första instans. Inte minst gäller detta om motparten är ekonomiskt stark. Vid bedömningen om saken skall drivas är dock möjligheterna till framgång juridiskt sätt det viktigaste. Klienten måste dock hela tiden informeras om riskerna.

Ett avrådande sker aldrig enbart på grund av att tillräckliga medel saknas. Vilket råd som skall ges är beroende av vilken nytta biträdet kan ge klienten. Rådet ges efter analys av rättsläget, då möjligheten till framgång bedöms. Normalt är utgången i en tvist nästan aldrig given, och - det torde vara den allmänna meningen - en prövning vid domstol inrymmer dessutom ett visst mått av lotteri med tanke på den skiftande kvalitén på domstolsjuristerna. Klientens ekonomiska situation, eller rättare sagt hans eller hennes ekonomiska förmåga att hantera en - hel eller delvis - förlust, får stor betydelse för om denne kan ta risken och därmed vilket råd som skall ges.

Problemet med de flesta rättsskyddsförsäkringar är att riskerna med processen ökar väsentligt redan före prövning i första instans, eftersom de nästan aldrig förslår att täcka bägge parter kostnader. Även om processförutsättningarna inte förändras under processen blir det ofta aktuellt att föra förlikningsfrågan på tal ju längre man kommer, eftersom de ökade kostnaderna - och de begränsade försäkringarna - medför att klienten inte "orkar" med en fortsatt prövning.

Skilj på rättsskydd och rättshjälp. Titta även till totalbeloppen och historiken för resp. finansieringsmöjlighet. "Vanliga" medborgare bör kunna driva sin sak (förutsatt den är vettig) i domstol i en instans utan att riskera sin privatekonomi!

Frågorna är lite kryptiska. Vår policy är att alltid värdera ärendet ekonomiskt, dvs. inte ålägga en klient stora kostnadsrisker om det finns stor osäkerhet om utgången av målet. I sådant fall informeras klienten både muntligen och skriftligen om detta - och får själv efter eget övervägande om minst 14 dagar återkomma med besked om de vill driva saken vidare. Det är m.a.o. inte bara rågan om klienten saknar ekonomiska medel utan även ärendet måste värderas.

Många ärenden omfattas inte av vare sig rättshjälp eller rättsskydd. I de kategorierna av måltyper avråder man i drygt 80 % av fallen.

Det är en svårighet inbyggd i frågan, eftersom det är en sammanvägd bedömning av processrisken utifrån chans till framgång och kostnad för processen. Mindre kostnad ökar självklart möjligheten att processa eftersom risken är mindre.

rättsskyddet täcker inte tvister som är arbetsrättsliga. De klienter som jag har mött och som anser att de har blivit diskriminerade i arbetslivet har möjlighet att söka rättshjälp, men rättshjälpen täcker inte motpartens ombudskostnader och det händer ofta att jag känner mig tvungen att avråda klienten att gå vidare. Detta upplever jag som ett stort problem, vi har en diskrimineringslagstiftning, det finns människor som uppenbarligen upplever att de blir diskriminerade, men man kan inte driva saken och få för samhället viktiga och vägledande avgöranden, lagen blir ett tandlöst redskap!!

Rättsskyddsförsäkringen är bra men subventionerna för låga.

Eftersom jag mest arbetar med brottmål är frågeställningen inte aktuell för mig.
Mvh

Ser det svårt ut måste man säga det direkt efter att ha gjort en noggrann rättsutredning

Rättsskyddet för privatpersoner räcker bara till ca 120 000 kr inklusive moms, medan företagsrättsskyddet går med till ca 200 000 kr exklusive moms. Företagen har alltså möjlighet att få ut dubbelt så mycket på sitt rättsskydd som privatpersonen. Är detta rimligt med tanke på betalningsförmåga och till att företagen betalar med oskattade medel medan privatpersonen med skattade?

I vissa processer vet man att det mkt begränsade rättsskyddet inte kommer att räcka, beloppen är alldeles för låga. En annan fråga är rättshjälpen där det kan slå väldigt fel. Om en part kan få rättshjälp och den andra inte pga en inkomst som ligger precis över gränsen, man är ju fortfarande låginkomsttagare, så har ju parten utan rättshjälp helt betagits möjligheten att få hjälp med att driva t ex en fråga om barns boende med hjälp av advokat.

Svaren avser enskild person och lämpligheten av att driva saken i rättegång.

Jag ägnar mig huvudsakligen åt brottmål, i vilka dessa problem av ekonomisk art inte uppstår.

Hej !

Taket i rättsskyddet är ofta för lågt för att man skall kunna driva ett ärende i tingsrätt OCH hovrätt. Jag har vid något tillfälle stött på att något av "lägprisförsäkringsbolagen" inte haft med momentet rättsskydd.

Med vänlig hälsning"

Mats Håkansson
Advokatbyrån Lundia HB

Fråga 1 är något svärbesvarad. Skyddet för den enskilde skiljer sig åt beroende på vilken typ av mål det rör sig om. I vissa måltyper är det dock mycket vanligt med ett avrådande. I exempelvis ett mål angående personskada, där ofta omfattande och kostsam medicinsk utredning behövs, räcker rättsskyddet sällan till.

Förr brukade man säga att bara de riktigt rika och de riktigt fattiga hade råd att processa mot bakgrund av hur rättshjälpssystemet då var utformat. Nu är det väl egentligen bara de riktigt rika som har råd.

Vad jag tycker är oroväckande är att rättshjälpstaxans storlek och hur domstolarna sedan bedömer advokatens kostnadsräkning gör att man tvingas att dra ner på arbetsinsatsen vilket naturligtvis går ut över kvaliteten.

Sverige bröstar sig med att vi har ett bra system men det är advokater och privatpersoner som får ta konsekvenserna.....

Gissa varför Bodström flyttade in i Rosenbad.... han hade väl problem med lönsamheten, men jag klandrar honom inte, jag hade nog gjort likadant, av samma skäl....

Avråder sällan om rättshjälp eller rättsskydd kan erhållas men förklarar de begränsningar som systemen innehåller. Däremot avråder jag oftare när klienten ensam måste svara för kostnaderna; särskilt om utsikterna att få framgång är små.

I de flesta fall rör det sig om sådana fall då tvisteföremålet är så lågt att rättsskyddsersättning i hemförsäkring inte kan utgå, eller då rättsskydd annars saknas.

Jag avråder nästan aldrig en klient från att driva en sak av enbart ekonomiska skäl. I så fall pga bristande proportionalitet. D v s att målet ofråga kan komma att 'kosta mer än det smakar'. Problemet är därför inte mina råd, utan det faktum att många klienter saknar ekonomiska resurser att driva sina egna mål som de verkligen har all anledning att driva egentligen, men inte kan alls pga sin ekonomi. Dvs att de avslutar processen t ex efter en instans fast vi egentligen har ett tvåinstanssystem huvudsakligen. Med ekonomiskt olika motparter kan det slå väldigt stark

och de ekonomiskt svagare kan tvingas bli sina egna advokater, vilket de inte heller alls kan. De kan annars (i bästa fall) tvingas utarma alla sina ekonomiska resurser för många år framöver (om det alls finns sådan möjlighet och det räcker) för att få behålla sin advokat. Detta drabbar mycket allvarligt även de redan ekonomiskt utsatta klienternas barns livsvillkor mycket allvarligt och långsiktigt. För mina klienters del är det oftast i samband med hovrättsprocessen som rättsskyddsmedlen är uttömda och denna vidriga frågeställning uppkommer. I och för sig händer det också i rättshjälpsärenden på samma sätt. Domstolarna är mycket sparsmakade med att bevilja utvidgad rättshjälp för hovrättsprocessen. Inom rättsskyddet finns inte ens en sådan möjlighet att begära utvidgning. (De mål jag kan avråda från av ekonomiska skäl är inte rättsskyddsärenden utan rättshjälpsärenden i form av verkställighetsmål i länsrätten.)

Lika viktigt är det att avråda klienten om man genast eller senare bedömer möjligheterna till framgång som begränsade.

Alla har rätt men färre får rätt.

De rättsskyddsärenden jag har är mestadels familjerättsliga (vårdnad m.m.) och går sällan vidare till högre instans. Att ö h t driva en fråga eller ej blir oftast aktuellt att ta ställning till i ärenden om mindre ekonomiska värden, där självrisken kan komma att överstiga tvisteföremålet, eller när rättsskydd eller annan ersättningsmöjlighet inte föreligger.

Jag arbetar till 90% med brottmål och i sådana mål aktualiseras denna problematik ytterst sällan och enbart vid fråga om överklaganden till högre instans. Det kan hända att klienten tillråds godta ett strafföreläggande för att undvika rättegång.

Frågan är på sätt och vis lite konstig. Om klienten inte har tillräckliga ekonomiska medel kan uppfattas på olika sätt, men med tanke på att enkäten gäller rättsskyddssystemet antar jag att frågan utgår ifrån att man avråder pga att klienten inte har ett rättsskydd ifrån försäkringsbolag. Det är alltså till stor del att man avråder pga att klienten inte har ett ekonomiskt skydd genom rättsskyddet för att driva en process i domstol eftersom det är ett ekonomiskt vågspel. T ex kan en sak drivas på annat sätt än i domstol och ibland kan saken då komma i annat läge. Vidare finns ett samspel mellan rättsskydd från försäkringsbolag och rättshjälp ifrån staten som ytterligare komplicerar bilden.

Se bilagda e-mail

Finns det ej försäkring som täcker rättsskydd avråder jag oftast om det inte heller går att få rättshjälp

har få klienter med begränsade ekonomiska medel, har ändå uppfattningen att det blir vanligare och vanligare att man avråder från att driva saken ens i en instans, då rättsskyddsförsäkringen ofta kan förmodas inte ens täcka kostnaderna i tingsrätt. Särskilt hemförsäkringens maxbelopp är för lågt, men även företagsförsäkringen känns klenare och klenare.

Utgångspunkt nr 1 - när det gäller kostnadsaspekten - är ju att oberoende av om ekonomisk möjlighet finns så diskuteras alltid om det är värt pengarna att driva en rättegång.

Försäkringsbolagens rättsskydd räcker i allmänhet till prövning i en instans vilket också diskuteras både på ett tidigt skede och under ett ärendes gång. Det är sällan man råder en klient att öppna process. Utifrån min utgångspunkt handlar det mer om att i många fall avråda och i de fall man inte avråder att "vara med".

Jag sysslar uteslutande med affärsfrågor. Mina klienter är genomgående företag. Jag avråder klienter att driva process om tvisteföremålet är för litet i förhållande till kostnaden.

Problemet är inte brist på pengar utan brist på tid och tidsutdräkt. Civilmålen hanteras mycket långsamt. (se t ex NJA 2005 s 608 där det tog tolv år från stämning till dom i HD). Domstolarna har inte resurser för att hantera civilmål.

En klient måste kalkylera med att tvisten kan komma att tas upp även i hovrätten. I det fall att klienten vinner i tingsrätten har ju alltid motparten möjlighet att överklaga; vilket inte klienten kan påverka.

Jag har endast näringsidkare som klienter och i huvudsak större företag

En förutsättning för biträde åt privatpersoner är i övervägande antalet fall att rättsskydd eller rättshjälp kan erhållas. Detta ekonomiska skydd täcker oftast endast kostnaderna i första instans. Om målet i sak är omfattande eller kräver omfattande bevisning medan det omtvistade beloppet är förhållandevis lågt avråder jag från process.

Det är sällan som mina klienter inte har råd. Men den ekonomiska aspekten ingår som en självklar del i den bedömning och "processkalkyl" som alltid behöver göras. En grundprincip är då, att klienten måste ha ekonomisk uthållighet att fullfölja saken. Saknas de ekonomiska förutsättningarna för att driva saken får målet för uppdraget formuleras annorlunda.

Detta gäller förstås bara sådana fall där rättsskyddet skulle kunna användas. Ett stort problem är att den som vill klaga på ett myndighetsbeslut - Försäkringskassan t ex - inte har något skydd vare sig från rättshjälp eller rättsskydd.

Frågorna är inte relevanta för min verksamhet; mina klienter är i princip enbart företag.

Rättsskyddet är avsett att ersätta rättshjälpen som kraftigt beskärdes för ett antal år sedan. Det går inte att jämföra. Många klienter måste i dag avstå från att gör sin sak gällande. De har inte råd.

Denna enkät borde kompletteras med alternativ att man är jurist/advokat men inte arbetar med klienter som har rättsskydd utan med företag

Frågorna är inte adekvata eller i vart fall inte tillräckliga som underlag för utvärdering av rättsskyddssystemet. Det är inte endast kostnaden i sig som är en avgörande faktor utan frågan om kostnaden måste göras med beaktande av risken att man förlorar. Ett stort problem är att taket i rättsskyddsförsäkringen är för lågt. Knappast någon process kan drivas i två instanser inom ramen för rättsskyddet. I företagsförsäkringarna är beloppen betydligt högre än i hemförsäkringarna. Takbeloppet i hemförsäkringen borde höjas till motsvarande 5 basbelopp. Självriskerna kan höjas något istället.

Rättsskyddssystemet utesluter arbetsrättsliga tvister, det är en stor brist för de som valt att stå utanför facket.

avråder alla privat personer från att gå i tvist om beloppet ligger under 50000 kr

Rättsskyddsförsäkringen inom hemförsäkringen täcker inte de verkliga kostnaderna, varför klienten måste lägga till egna medel. Dessutom är timnormen orealistiskt låg, åtminstone för förhållanden i Sthlmsområdet.

Svaren avser rättsskydd (som tillhandahålls av försäkringsbolagen) och som förutsätter att du har en hemförsäkring, ej rättshjälp.

Jag arbetar ytterst sällan med processer och enbart med företag som klient.

Det är väldigt dyrt att driva process. Värdet av det processen gäller bör åtminstone uppgå till 100.000 kronor för att jag skall råda klienten att driva ärendet i domstol. Rättsskyddet är också märkligt konstruerat, eftersom det ger betalt per timme efter enhetlig taxa, vilket gynnar långsamma och sämre advokater på bekostnad av snabba och bättre. Detta bidrar till en uppdelning av advokaterna i ett A-lag för dem som har råd och ett B-lag för de övriga, eftersom det blir ekonomiskt mindre intressant för högkvalificerade specialister att arbeta i rättsskyddsärenden. Detta gäller såväl den allmänna rättshjälpen som de flesta rättsskyddsförsäkringar för privatpersoner. Det kan tilläggas, att den jämförelsevis låga andelen avrådanden ovan sammanhänger med att jag i min praktik har en försvinnande liten andel rättsskyddsärenden för enskilda privatpersoner; till följd av advokatbyråns inriktning består klienterna nästan uteslutande av företag.

Som advokat måste man göra en mycket noggrann analys av om det är lönsamt för klienten att driva målet. Inget mer jobb en analysen skall göras om målet inte skall drivas. Klientens bästa måste gälla. Dagen rättsskyddsförsäkringar räcker inte heller långt utan det är först när flera personer med försäkring gemensamt uppträder som det riktigt går att driva en enskilds talan om det inte är så att vederbörande är rik. Jag har inte många privata klienter därav det låga procenttalet ovan.

Jag avråder det belopp som tvisten avser är begränsat och man kan räkna med att ombudskostnaderna kommer att bli avsevärt högre än tvisteförelälet

Jag jobbar mest med företag. De vanligaste anledningarna till att jag avråder är att deras sak inte bedöms kunna vinna framgång eller att motparten saknar betalningsförmåga. Finns anledning anta att svarta pengar är inblandade vägrar jag av den orsaken.

Jag måste tyvärr alltid avråda då det inte finns några möjligheter för klient att betala

1) 0-20 % av samtliga klienter under ca 3 år

2) 60 % eller mer, avråder alltid innan jag tar mig an ombudsskapet.

Det är väldigt svårt för advokater att arbeta arvodesfritt

En vanlig löntagare har idag inte råd att driva en rättegång. Det är en alltför stor risk.

Rättsskyddsmomenten lämnar som regl ersättning upp till cirka 3 bb. Det innebär i praktiken att rättsskyddet täcker kostnader för rättegång i tingsrätt.

Det svenska rättsskyddssystemet äri många fall mycket dåligt, då de är begränsat till att bara kunna användas om tvistebeloppet i tvistemål överstiger halva basbeloppet.

det betyder att har man en tvist på c:a kr 20 000 har man inte råd att med advokathjälp driva en process.

Är tvisten större är det ofta begränsat så, att man bara har råd att driva en process i en instans.

För tvister i försäkringsfrågor vid förvaltningsdomstolarna får man inte något rättsskydd alls, och det kan gälla betydande värden

Den allmänna rättshjälpen och det försäkringsmässiga rättsskyddet bör alltså utökas och förändras på många sätt

I hovrätten räcker oftast inte rättsskyddet ens till partens egna kostnader mht ansvaret för motpartens kostnader vid förlust i tingsrätten. För privatpersoner räcker i Stockholm medlen ofta ej ens till kostnaderna för eget ombud i tingsrätten

Kommentar fråga 1: Det är inte så ofta man behöver avråda klienter att driva sin sak pga otillräckligt med ekonomiska medel. I de aktuella fallen är det vanligare att klienten själv inser fakta och väljer att avstå från att driva saken vidare. I sak samma problem.

Avrådan förekommer oftast i dispositiva tvistemål och grundas lika ofta på ett begränsat tvistigt belopp och en bedömning av motpartens förmåga att betala en fordarn ocheventuella rättegångskostander, dvs vad är en framgång värd?

Då jag företrädesvis sysslar med familjerätt är detta inte rättvisande siffror. Oftast beviljas klienten rättshjälp eller rättsskydd.

Rättshjälpen har urholkats på ett betänkligt sätt. Staten söker övervältra kostnaden på privata försäkringar som emellertid inte täcker in vitala rättsområden. Sverige har tyvärr under min tid som advokat mer och mer utvecklats till ett "gammaldags" klassamhälle och Sveriges Rikes Lag till Sveriges Rikas Lag

Fråga 1 är svår att besvara eftersom man av naturliga skäl ej för statistik. Rättsskyddet i Sverige är utomordentligt urholkat och detta drabbar en mycket stor del av befolkningen. Varför erbjuder ej något försäkringsbolag möjlighet att teckna tilläggförsäkring för rättsskydd?

Självrisken på 20% är för mkt för en normal löntagare. Ett vanligt tvistemål kostar mellan 75-125 tkr i tingsrätten och ca 100 i hovrätten. Folk har inte råd att tillvarata sin rätt. I de fall jag ändå driver målet fast klienten bara kan betala en del av självrisken blir det förlust och jag får sänka min lön.

Jag åtar mig inte längre uppdrag

Let´s face it. Den svage har idag inte en chans mot de som har pengar. Utan vare sig allmän rättshjälp o. ett mycket svagt rättsskydd med beloppsbegränsningar vinner den som har pengar.

Hälsn., Svante Thorsell, adv 0704-153517

Jag handlägger många trafikskadeärenden. Även om klienten skulle vinna i första instans är klienten "körd" om motparten skulle överklaga. Klienten har inte råd att processa eftersom rättsskyddet i bästa fall endast räcker till första instans

Siffrorna ovan säger allt!

Jag arbetar som affärsjurist och har bara företag som klienter. Jag ställs därför inte inför denna typ av frågor. Mvh//Mats Hugoson

En första rådgivning ger jag alltid.
Om obemedlad klient avskrivs kostnaden

Du måste kunna ta ställning till saken för att kunna ge ett lämpligt råd. Har du ett stark sak så är behovet av medel mindre för det fall man har en motpart som kan betala annars står man sig slätt som ombud även om man vinner....

Begränsningen av rättsskyddet innebär stora ekonomiska risker för klienten, men den avgörande frågan för huruvida klienten bör driva en tvist är möjligheten till framgång. I personskadeärenden kan begränsningen av rättsskyddet påverka möjligheterna till framgång. Försäkringsbolagen kan vinna framgång genom att återopa kostsamma vittnesförhör med flera experter, vilket rättsskyddet oftast inte räcker till.

Att klienten förstår det ekonomiska risktagandet i en process och får underlag att själv kunna kalkylera det processekonomiska utfallet är en av de viktigaste frågorna när process kommer ifråga.

Jag kan inte svara på frågorna, då det beror på hur viktig saken är för klienten. Ett resonemang förs om risker o vad som kan vinnas o utifrån detta kan jag sedan ge ett råd utifrån vilka möjligheter jag ser till framgång i saken. Detta tar jag upp med en gång, dvs i första instans.

när det gäller bodelning efter separation, efter äktenskapsskillnad eller upplösning av sambor, så har i princip den fattigaste, normalt kvinnan, sällan möjlighet att bevaka sina rättigheter. Det är den rikes rätt som gäller eftersom den andre inte har råd att driva sin sak.

Samma sak gäller underhåll som efter lagändring i praktiken fungerar så att barnens underhåll blir det högsta belopp som Försäkringskassan betalar. Mammorna har sällan råd att driva ärendet till jurist och domstol. de nöjer sig med Försäkringskassans beräkningar. Barnens behov är betydligt högre än det belopp som Försäkringskassan betalar. Skulle vara intressant att göra en jämförelse om underhållen till barn har sänkts m h t att de flesta underhåll betalas via Försäkringskassan numera, jämfört med hur det var tidigare.

I personskadeärenden är det mycket vanligt att jag avråder från att gå till domstol med hänsyn till de ekonomiska riskerna. I övriga ärenden inte lika vanligt.

Enskilda har idag inte tillgång till domstolen på rimliga villkor. Rättegångsbalken fyller inte dagens behov. Det tar för lång tid, medför orimliga ekonomiska risker och när det gäller personskador finns det skäl att se över bevisvärderingsreglerna. Mvh Christer Magnergård

Arbetar inte så mycket med tvistemål, men oftast krävs rättsskydd i t ex hemförsäkring för att man ska våga stämma som kalande. Rättshjälpen har i princip försvunnit och rättsskyddet begränsas mer och mer, mest hos Folksam.

Kan ofta inte lämna de olyckliga klienterna "i sticket", vilket innebär att man ibland "tvingas arbeta "pro bono" eller skriva av klientens självrisk". Dessutom är den statliga Rättshjälpen ett stort problem. Advokaten vet inte inte på förhand om han/hon kommer att beviljas begärd ersättning, eller inte. Advokatens förberedelsearbete (framtagande av bevisning, vidta egna utredningsåtgärder, noggrant sätta sig in i målet, etc) är ofta avgörande för målets utgång. Att advokaten också med nit och omsorg skall tillvarata sin klients intressen är och föreskrivet både i lag och Advokatsamfundets etikregler. Om man vill vara säker på att få betalt för nedlagt arbete, är det emellertid omöjligt att arbeta på detta sätt! Den passive advokaten, som inte gjort något mer än att "pladdra" i rätten", beviljas alltid sina kostnadsanspråk, eftersom deras kostnadsräkningar till följd härav är låga, trots att deras kostnadsräkningar är "saltade" på grund av målets art och omfattning. Den passive advokaten premieras, medan den aktive alltför ofta (beroende på domare) straffas med nedsatta kostnadsräkningar; det nuvarande systemet passiviserar advokaterna i Sverige. Domstolarna är fullständigt ointresserade av klientens uppfattning i frågan dvs huruvida klienten varit nöjd med sin advokats arbete eller inte. Däremot händer det emellanåt i brottmål att rätten tillfrågar åklagaren huruvida åklagaren anser kostnadsräkningen skälig eller inte; detta samtidigt som den aktive advokaten dessförinnan kanske kritiserat åklagarens handläggning av målet! - Advokatsamfundet har med största oro uppmärksammat att nyrekryteringen av jurister/advokater inom humanjuridiken idag i stort sett är lika med 0! Detta gäller framförallt nyrekrytering utanför de tre storstads orterna. Vilken ung serieös jurist vill satsa på en yrkeskarriär inom humanjuridiken under följande förutsättningar: I förhållande till advokater inom affärsvärlden och inom annan juridik, som inte omfattas av humanjuriken, allt lägre "timkostnadsnorm", nedsatta kostnadsräkningar för de aktiva, tillika seriösa, advokaterna, omfattande arbete pro bono för att inte lämna sina klienter "i sticket", mm. Därtill kommer jakten i massmedia på just "humanadvokaternas" kostnadsräkningar (timtaxanorm, mm,) trots dessa advokater tjänar absolut minst jämfört med andra andra advokater (ofantlig skillnad) De flesta "humanadvokater" på landsorten tjänar t o m mindre än t ex unga nyexaminerade åklagare, domare.

Till UPPDRAG granskning

Först av allt vill jag tacka för många bra program och visa min uppskattning över att journalister på detta sätt är beredda att satsa högt för att avslöja orätter i samhället.

Det finns mängder av orätter kvar att avslöja

varför konceptet inte kommer att lida brist på uppslag inom överskådlig framtid.

När det så gäller era frågeställningar måste jag som ledamot av Sveriges Advokatsamfund peka på att jag inte kan finna någon skrivelse från samfundet som sanktionerar ett besvarande av er enkät. Om jag har fel ber jag att ni över-sänder den skrivelse som i så fall skall ha skickats till medlemmarna. Det skulle m.a.o. förvåna mig om ni överhuvudtaget fått in ett enda svar på enkäten (under förutsättning av att jag har koll på alla skrivelser som kommer). Tills samfundet sanktionerat ett besvarande kan jag alltså inte översända något svar. Tills vidare måste därför era mail betraktas som inrikes SPAM (inte bra, men för den goda saken förlåtligt). Jag föreslår att ni kontaktar samfundets generalsekreterare, advokat Anne Ramberg, för erhållande av den plattform som krävs i detta fall.

Slutligen måste jag påpeka att den av er formulerade frågeställningen är alldeles för komplex för att kunna besvaras så som det är tänkt. För att ta ett exempel. Vad gör man med en person som önskar bli klient och som HAR en sak OCH en RÄTTSLIG grund, MEN där saken utgörs av en klar och förfallen men bestridd fordran om 1 500 kr?

Det etiskt korrekta ställningstagandet är att avråda personen från att driva sin sak med hjälp av en advokat eftersom vederbörande p.g.a. de regler som gäller för rättegångskostnader, kommer att förlora pengar även om vederbörande vinner processen. För att en advokat skall kunna sätta sig in i nämnda ärende och ge nämnda råd bör advokaten debitera nästan lika mycket som saken gäller under förutsättning av att personen vänt sig till en s.k. humanjurist (advokater och jurister med samma verksamhet men inte blivit antagna som ledamöter i Sveriges Advokatsamfund, som arbetar med familjerätt, brottmål och liknande med undantag för ren affärsjuridik). Sistnämnda jurister debiterar ca 3-8 gånger humanjuristernas timdebitering. Förresten varför inte ta upp denna problematik? Efter att ha haft advokater som justitieministrar sedan 1994 (som inte vill bli beskyllda för att gynna sina gamla kolleger) är den ersättning som staten är beredd att utge till humanjurister för deras arbete nu så låg att unga jurister längre satsar på dessa områden. Det är bara affärsjuridik och närallgande områden som gäller (med en relativt sett debiterings-okänslig kundkrets). I konceptet ingår lediga kvällar, helger och ganska lång semester, vilket inga humanjurister kan kosta på sig. Undantaget är de affärsjurister som arbetar enligt ratiosystemet (kommer från USA). Ratiosystemet innebär att de yngre juristerna på en stor affärsjuristbyrå, arbetar in lönen till de gamla (delägar-) advokaterna. De själva hamnar i samma ålder kommer de i åtnjutande av samma förmåner som de arbetade in som unga. De som missgynnas stort av detta är kvinnorna. Många kvinnor börjar i ratiosystemet, men när kvinnan passerat 30 och känner av den biologiska klockan är det många som väljer familj före karriär. TACK SÅ MYCKET säger den stora advokatfirmant till kvinnan som arbetat in sina förmåner som äldre, men aldrig får ut dem !! Summan av kardemumman är att humanjuristerna snart inte finns kvar. Medelåldern i sydöstra Skåne är uppåt 60 år. Den yngste advokaten i sydöstra Skåne var tills för helt nyligen sedan, 50 år gammal !!! Advokatsamfundet har påtalat det ohållbara förhållandet för regeringen många gånger, men utan resultat eftersom vi inte befinner oss i förhandlingsposition i förhållande till staten. Efter att ha arbetat inom domstolsorganisationen (jag gjorde min tingstjänstgöring vid Stockholms

tingsrätt på 70-talet) under sju år vi

Eftersom jag gärna driver ett fall som jag finner berättigad med risk att inte själv få betalt om jag förlorar är det egentligen bara mål för enskilda mot det allmänna som skatteverket och försäkringskassan samt smärre brottmål som jag måste säga nej till, men dessa är kanske för den enskilde några av de mest betydelsefulla. Där kan jag inte räkna med betalt av den förlorande motparten och om det inte gäller tillräckligt mycket pengar blir det då Ebberöds bank att försöka. Av de andra vinner jag i princip alla jag stämmer in och därför är det bara mot en svag betalare till motpart som jag passar, men då har inte heller klienten mycket att vinna på att starta ett fall. Istället är det fall med OJAMNA partsförhållanden som är svåra - en bra förälder i ett vårdnadsmål ligger ofta utanför rättshjälpen - rättsskyddet gäller inte i samband med separation och den misskötsamme föräldern har gratis rättshjälp eftersom denna också missköter studier och arbete och saknar inkomst. Sedan är det fall med viktiga mål som en felaktig husbyggnad, där det kan gälla miljonbelopp och bli mycket stora kostnader för den enskilde vid en förlust eftersom de affärsbyråer som byggfirmorna oftast anlitar får flerfalt mer betalt än de 1000 kr per timma som nominellt försäkringsbolagen betalar. Det är alltså snarare risken för motpartens rättegångskostnader vid stora processer än de egna som är problemet för även om risken för förlust är liten kan det vara en katastrof att bli stående med en kvartsmiljon minus utöver kostnader för ombyggnad på en miljon. Då kan det vara bättre att ta en låg förlikning och vara säker på någon hjälp till kostnaden. Ring gärna om ni vill ha mer aspekter på snedfördelningen. Jag tycker det amerikanska systemen med andel i vinst för advokaten är bättre om vi inte kan ha ett riktigt rättsskyddssystem. Men även rätt till avdrag för kostnaderna från inkomstskatten och rätt till socialbidrag vore möjliga vägar till bättring. Situationen idag där det är upp till advokatens välvilja är dock helt oacceptabel.
ULF LUNDMAN, 0733409730

Man kan konstatera att frågeställningen blir alltmer aktuell då ersättningsnivån inte är tillräckligt stor för att ens bära kostnaderna i första instans. Detta mot den bakgrund av kostnadsökningarna som drivs av de stora byråerna i storstäderna.

Frågorna besvaras nog olika om man företräder den krävde eller den krävande. Den förstnämnde har ju inte så stor chans att komma ur saken utan någon form av uppgörelse. Vanligen biträder jag redan från första instans.

Jag anser att er frågeställning är för allmänt hållen - man måste skilja på olika slags mål. Generellt sett är bristande ekonomiska resurser hos klient inget problem i brottmål. När det sedan gäller tvistemål får man skilja på dispositiva och indispositiva mål. Vid indispositiva mål (t ex vårdnadsmål) händer det ytterst sällan att klient av ekonomiska skäl avråds från att driva sin sak. Vid dispositiva mål (t ex fel i fastighet, tvistig fordran etc) görs däremot regelmässigt en viktning mellan tvisteföremålets värde, beräknade rättegångskostnader, möjlighet att få rättshjälp eller rättsskydd samt givetvis möjligheten att nå framgång i processen.

Kan inte ange några siffror i procent men jag har inte sällan diskussioner med klienten om de risker som det medför att stämma en motpart både med avseende på rättegångskostnaderna och andra faktorer av betydelse. Jag arbetar med arbetsrätt och företräder inte bara de fackliga organisationerna oach deras medlemmar utan även privatpersoner som inte är med i facket eller inte får stöd av facket. När det gäller arbetsrättsliga tvister kan konstateras att sådana inte omfattas av det rättsskydd som finns i hemförsäkringarna. Bakgrunden till detta känner jag inte till - månada har det att göra med det relativt höga procenten fackligt organiserade i Sverige. Den enskilde är därför hänvisad till facket om vederbörande är medlem där eller till den allmänna rättshjälpen. Eftersom rättshjälpen är urholkad genom en relativt låg högsta inkomst och en procentuell trappa är det ganska få personer som kan få något reellt stöd i arbetsrättsliga tvister genom den allmänna rättshjälpen. Det här är naturligtvis en stor brist i systemet och medför att den oorganiserade eller den som inte får stöd av facket måste finansiera en eventuell process på egen hand. En så viktig fråga som rätten att exempelvis få behålla sin anställning eller att inte bli diskriminerad på arbetsmarknaden borde åtnjuta högre skydd. Min rekommendation till en person som vill driva en process mot en arbetsgivare är att noga tänka igenom de ekonomiska konsekvenserna och avstå från att driva frågan om bedömningen är att utgången kan vara osäker.

Med vänlig hälsning
Birgitta Lind

Vad man inte tänkt på är att rättsskyddet ligger på samma nivå som när advokater tvingades in i momssystemet, innebärande att maxbeloppet minskade med minst 20%.

Problem finns för dem som faller mellan stolarna, d v s inte får rättsskydd från försäkringsbolag, då de ej haft råd att teckna försäkring, eller missat någon dag under den senaste tvåårsperioden, och de som inte heller får rättshjälp. Rättshjälp kan nekas om de borde haft rättsskydd.

Vissa har också inte råd att betala den 20 % självriskan till försäkringsbolagen. Då avråder jag definitivt.

I de flesta av de ärenden där jag biträder föreligger inte möjlighet till rättsskydd. I de fall där rättsskydd föreligger räcker i allmänhet inte rättsskyddet till för att täcka de ombuds- och utredningskostnader som kan uppkomma i första instans. Man måste då i allmänhet vara mycket säker på utgången för att våga råda klienten att fullfölja processen fram till dom i målet. Endast de med god ekonomi vågar i allmänhet gå vidare; allt naturligtvis även beroende av rättsläget; dvs förutsättningarna till framgång i tvisten, vilket ofta är svårt att med någon större grad av säkerhet ange. Rent allmänt anser jag att rättsskyddet är så utmagrat att det i betydande utsträckning medverkar till att ett inte obetydligt antal klienter av ekonomiska skäl inte i praktiken har möjlighet att få sin sak rättsligt prövad i domstol. Visserligen eftersträvas i de flesta fall att uppnå en förlikning utan rättegång eller dom i saken och blir det även fallet. Det är i allmänhet många omständigheter som inverkar på innehållet i en sådan förlikning, bl.a. rättsläget, men klart är att de ekonomiska förutsättningarna att få sin sak prövad och få en bra förlikning i hög grad även styrs av kostnaderna för biträde och där kommer rättsskyddet in som en betydelsefull faktor. Avhållande för möjligheten att få sin sak rättsligt prövad är även att det finns ett stort antal ärenden där rättsskydd inte beviljas, liksom även fall där man inte kan få ersättning av motparten för sina rättegångskostnader, även om man skulle vinna målet.

Rättsskydden i försäkringar för i vart fall privatpersoner är sedan länge helt orealistiskt låga i sina maximibelopp. Uttrycket rättsskydd får anses sakna legitimitet. Försäkringsvillkoret kan inte med bästa vilja i världen bedömas utgöra ett ekonomiskt skydd för en privatpersons rättsliga ställning i en tvist som behöver prövas i domstol. Oftast

räcker det maximala ersättningsbeloppet i rättsskydd inte ens till att täcka den processandes rättegångskostnader i första instans, särskilt inte om vederbörande inte får bifall till sin talan och därför förpliktas att ersätta också motpartens kostnader. De höjningar av maximigränsen, som flera försäkringsbolag infört under de senaste åren, är löjeväckande mariginella och fortfarande helt otillräckliga.

Rättsskyddet räcker inte alltid till i besvär-liga familjemål - helst i högre instans och för de svaga i samhällen med en bristande betalningsförmåga är 20 % av rättegångskostnaderna för betungande att betala och de hade fått betala en väsentligen lägre avgift med allmän rättshjälp, men med begränsningen på max 100 h, som sällan utvidgas av domstolarna (If tillämpar ett högre maxbelopp, men då är självriskan 25 % för klienten. Jag har trots det några gånger fortsatt driva mål färdigt i hovrätten så att jag inte hoppat av före huvudförhandlingen, men har då ått vidkännas svidande förluster med klienter som inte kan betala när taket nåtts i rättsskyddet. Jag avråder sällan. Någonstans finns det också medmänsklighet och möjlighet att avbetala i den takt klienten kan. Flera klienter har dock "frivilligt" avstått från att driva skaer rättsligt för att inte ådraga sig en alltför betungande skuldbörda

Det kan konstateras att värdet av det som tvisten rör kan vara alltför litet för att riskera ansvar för stora rättegångskostnader. Vidare händer det emellanåt att man måste klargöra att storleken på det rättsskydd som man kan ha inte kommer att förslå för att bestrida rättegångskostnaderna.

I de fall klienten ej kan få rättsskydd eller rättshjälp händer det ofta att klienten efter överväganden bestämmer sig för att ej ta hjälp av mig som advokat på grund av stora kostnader

I familjerättsliga mål har ingen rätt att ianspråka hemförsäkringen, pga karensregler i just rättsskyddet. Kvar står till buds att eventuellt söka rättshjälp från staten. Då den rättsökande upptäcker att rättshjälpen är "så dyr" avstår flertalet av ekonomiska skäl att inte ta tag i frågor kring bl a barnen i samband med separation. En "normal" inkomst kring 23.000:- innebär att den rättsökande inte heller har rätt till statlig rättshjälp. Den rättsökande avstår då ifrån att inleda nödvändiga rättsliga åtgärder till gagn för barnets bästa. Händer relativt ofta.

Konsekvens: Ett år eller senare tar den rättsökande tag i situationen. Rättsskydd beviljas förmodligen. Den inledande oklarheten/tvisten mellan föräldrarna har tagit enorma proportioner, föräldrarna har under tiden blivit mycket bittra fiender, med barnen som förlorare.

Har endast den ena föräldern "låg" inkomst vid separationen (under ca 23.000:-) och beviljas rättshjälp, men inte den andre, kan den med rättshjälp "köra igång" tvisten. Den andre föräldern, som inte har rättshjälp, lägger sig platt pga kostnaden för egen advokat, trots att det egentligen kanske t o m är direkt olämpligt för barnet. Inte bra. Händer dock.

I ärenden som inte omfattas av rättsskydd eller rättshjälp, tex förvaltningsbesvär som att överklaga avslag på arbetskada, pension, socialbidrag etc är det mycket svårt för en enskild att klara ekonomin i en process. Där är ett avrådande vanligt förekommande. Jag arbetar mest som offentlig försvarare, offentligt biträde förordnad av domstolarna och då är inte frågan aktuell. Frågeställningarna ovan blir missvisande om jag svarar. Istället svarar jag följande: i ärenden där varken rättsskyddet eller rättshjälpen täcker kostnaderna avråder jag mellan 40-60%. Dessa avrådanden sker innan första instans.

Det brukar alltid finnas någon väg för finansiering eller annan lösning, t ex uppgörelse!

Rättsväsendet är nedmonterat efter det att den allmänna rättshjälpen avskaffades. En seriös advokat måste varna sina klienter.

Klienten informeras alltid i inledningen av ärendet om den ungefärliga kostnaden för denne att driva en process med ett ev överklagande.

Jag har aldrig avrått någon för att de inte har tillräckliga ekonomiska medel. Däremot har jag avrått klienter från att driva en sak därför att det skulle kosta mer än det smakar.

Jag saknar svarsalternativet aldrig. Nu hamnar jag i gruppen 0-20%. Att avråda klienter i 20% av fallen är ju oerhört mycket vilket ni säkert kan göra en konstig vinkling på.

Man blir trött på att ni mejlbombar oss advokater om att svara på en enkät och sedan är den så dåligt upplagd och vinklad som den är.

Frågan är i princip omöjlig att besvara. Vad betyder "driva sin sak"? Om klienten är eller skulle vara käreande i en rättegång är t.ex. av betydelse. Blir klienten anfallen och saknar medel skulle ett besked om att inte driva saken innebära att han skall medge attt betala motparten. Om det är just det som är omöjligt pga ek. förh. kan klienten givetvis vara hjälpt av att hans sak, försvar om det finns något vilket det nästan alltid gör, drivs till en acceptabel förlikning. Det är ytterst sällan en tvist är svart eller vit. Det enda som är säkert är att en utredning av alla förhållanden ger en annan bild än den klienten kan lämna vid en första kontakt. Den advokat som anser sig kunna bedöma en tvist "på en gång" är inte så duktig som han, eller andra (journalister?) tror.

Om Uppdrag granskning avser att dra några slutsatser pga av svaren på den ställda frågan, blir jag mer än tveksam till programmet. Har Samfundet på något sätt "välsingnat" denna enkät?

Förändringarna i den allmänna rättshjälpen har inneburit att kostnaderna för självriskan drabbar enskilda med högre belopp en de klarar sedan de betalt sina nödvändiga kostnader för hyra mat m m

Er fråga är väldigt ofullständigt. Om det är ett mål som jag bedömer att jag kan vinna, då avråder jag inte klienten att inte driva sin sak även om han inte har tillräckligt med ekonomiska medel. Om man vinner målet det är motparten som betalar alla rättegångskostnader. Sedan är det så, att beroende på sakens natur, har man rätt till rättsskydd eller rättshjälp. Men om jag bedömer att det inte finns en chans att vinna målet, och inte finns rättsskydd eller rättshjälp i fallet, då avråder jag klienten från att driva sin sak, och då är mina svart korrekt. Men av Era frågor synns att Ni är inte jurister. Man kan inte bara fråga så som ni gör, för det är så många faktorer som man måste väga in som advokat, innan man lämnar ett råd till en klient.

Mvh

Jag är av den uppfattningen att kravv understigande 50 tkr inte utan mycket starka skäl bör drivas till domstol. Ett stort problem är att rättsskyddsbolagen tillämpar rättsskyddstaxan som ett fåtal advokater i Stockholm i alla fall, som är att räkna med, tillämpar. Detta i kombination med begränsningar i hur stort skyddet är att jämföra med företagsidan gör att vanliga dödliga skall akta sig för att inleda en rättsprocess.

Min personliga uppfattning är att den enskildes möjligheter att få sin sak prövad inte är goda. Det beror dels på ekonomiska faktorer, dels den sjunkande kompetensen hos domstolar, dels överbelastningen på domstolar, samt dels även på yrkeskårens höga stressnivå med risk för slarv och felbedömningar.

Frågorna kan inte besvaras lösrykta ur ett sammanhang, det är flera faktorer som spelar in. Tvisteföremålets storlek i förhållande till kostnaderna leder relativt ofta till att man avråder. Dock är det alltid klienten som avgör om denne vill driva ärendet och satsa medel. Det är inte rådgivaren som avråder utan i så fall klienten som avstår.

Stor risk att vi får fler konflikter "på gatan" som riskerar att involvera fler än de tvistnde då den vanlige medb numer har mycket svårt att få tillgång till en rättslig prövning. Access to justice börjar att kraftigt urholkas, något måste göras NU avs. allmän rättshjälp och rättsskyddet. Advokat sedan 1984.

Frågan är inte så intressant eftersom ekonomiska argument nästan aldrig är det enda argumentet, utan rättsläge, tidsaspekt, motpart, fortsatta affärskontakter, ryckte i branschen, motpartens betalningsförmåga, mm, mm också måste vägas in vid rådet till klienten.

Finns mycket dåligt med praxis i vissa frågor, framförallt inom försäkringsrätten, exempelvis i tvister om personskadeersättning. Vore önskvärt med ett system där en person kan ha större möjlighet till rättsskydd i tvister mot det egna försäkringsbolaget, att man delar på rättegångskostnaderna eller dyl. Även om det finns en viss chans till framgång i en domstolsprövning måste kostnadsrisken vid en eventuell förlust noga övervägas, detta leder ofta till att klienten (dvs försäkringstagaren/skadelidanden) väljer att inte driva saken vidare, att försäkringstagaren/skadelidande vid förlust får bära egna och försäkringsbolagets rättegångskostnader vilket normalt blir klart mer än vad rättsskyddet i försäkringen täcker.

Jag sysslar mestadels med rättsskyddsärenden i vårdnads- och umgängestvister. Klienterna tycker då normalt att saken är så viktig att de av hänsyn till barnen måste ta den ekonomiska belastningen. Jag redovisar de ekonomiska konsekvenserna och så får klienten ta beslutet. I den typen av tvister får parterna också bära sina egna kostnader oavsett utgången i rättegången, varför någon risk för att få betala motpartskostnader inte föreligger. Om tvisten gäller pengar avråder jag om det klienten kan vinna inte står i rimlig proportion till de kostnader som kan förväntas eller om klienten helt enkelt inte kommer ha möjlighet betala.

Enligt min uppfattning borde rättsskyddsbeloppet höjas avsevärt.

I många fall är klienten svarandepart i en tvist och därför "intvingad" i en rättslig process som denne ej valt att föra. Klienten kan vara av stort behov av ett ombud men sakna ekonomiska medel härför. I dessa fall händer det att klienten avstår från att biträdas av ombud för att själv föra sin talan, med större risk för rättsförluster, eller känner sig tvingad att ingå dåliga förlikningar för att slippa bekosta juridisk hjälp som man ej har råd till. I sådana fall kan en bättre bemedlad part vinna fördel mot en fattig part.

Arbetar med affärsjuridik med i huvudsak företagsklienter.

Med den ärendestruktur vår byrå har fungerar systemet med Rättsskydd alternativt Allmän Rättshjälp bra.

Nyligen hade jag ett mål i Hovrätten mot ett försäkringsbolag. Tvisten gäller ca 150 000 kr.

Försäkringstagaren vann i tingsrätten men försäkringsbolaget överklagade till Hovrätten.

Ändrar Hovrätten tingsrättens dom slutar det med att försäkringstagaren får betala över 260 000 kr i rättegångskostnaderna varav rättsskyddet ersätter 75 000 kr!

Efter att ha vunnit i tingsrätten kan det således sluta med att försäkringstagaren får betala 185 000 kr!!!

Jag är av den uppfattningen att det är ganska sällan som man kommer "så långt" som till att jag själv skall behöva avråda en klient att driva sin sak p.g.a. bristande ekonomiska förmåga. När klienten och jag gått igenom ärendet och vad hans/hennes chanser till framgång är och vi kollat upp möjligheterna av att erhålla rättsskydd eller rättshjälp är nog klienten själv oftast på det klara med om saken kan/skall drivas vidare. I de fall jag avråder min klient från att driva en sak vidare handlar det oftare om att risken för förlust är stor mer än att klienten saknar tillräckligt med ekonomiska medel, men en "kombination" av orsakerna kan naturligtvis föreligga. I och med att inom det "ämnesområde" jag arbetar vanligen föreligger möjligheten att få rättsskydd eller rättshjälp är det ganska sällan jag haft anledning att avråda en klient med "goda vinstchanser" att inte driva sin sak p.g.a. att han/hon inte har tillräckligt med ekonomiska medel.

Det är svårt att svara på de ovan angivna svarsalternativen. Jag gör alltid en riskbedömning med klienten. Jag avråder ofta från att driva tvisten av ekonomiska skäl. Det beror då inte alltid på att ek. medel saknas, men att det är för stor ekonomisk risk att driva saken.

Utän tillräckliga egna medel kan klient få bidrag genom rättsskydd i försäkring eller den statliga allmänna rättshjälpen. Om dessa möjligheter inte finns och egna medel saknas avråds rättegång i de flesta fall.

Jag har inte klienter av sådan typ att era frågor blir aktuella.

Mvh

Palle Källström

Oftast är det inte jag som avråder utan det är klienten själv som avstår från att driva sin sak och förklarar att han inte har råd trots att det bara gäller några timmars arvode. De största inskränkningarna har emellertid inte gjorts på rättsskyddets område utan på den statliga rättshjälpen. Där har neddragningar skett under hela 90-talet. Mest inom familjerätten och inom den offentliga rätten. Det är därför humanjuristerna som drabbas. En normalinkomsttagare 260.000 kr får ingen rättshjälp alls. De andra får betala upp till 40% själva. Rättshjälpen är till stor del borta inom invandrarrätten. medborgarskap-Uppehållstillstånd-internationella äktenskapsskillnader.